

Gender differences in self-esteem components of English language learners

Roya Jafari Amineh¹, Nader Asadi^{2*}, Haniyeh Davatgari Asl³

1- Ph.D. Candidate in TEFL, Department of English Language and Literature, Islamic Azad University, Ahar Branch, Iran.

2- Assistant Professor, English Language Department, Ahar Branch, Islamic Azad University, Ahar, Iran (corresponding author). Email: naderasadi@yahoo.com.

3- Assistant Professor, English Language Department, Ahar Branch, Islamic Azad University, Ahar, Iran.

Received: 29/03/2023

Accepted: 28/08/2023

Abstract

Introduction: Self-esteem, as a key component of self-concept, reflects an individual's overall evaluation of their value or worth, highlighting their positive or negative orientation toward themselves. Recognizing its significance, the educational system has emphasized the importance of self-esteem, particularly in fostering and addressing students' self-esteem.

Aim: The present study aimed to determine gender differences in the self-esteem components of English language learners.

Methods: In this study, we used descriptive-comparative method. The statistical population consisted of all 17-year-old second-year high school students in Tehran in 2016. From this population, 300 students (150 girls and 150 boys) were selected using simple random sampling. Data were collected using the Coopersmith Self-Esteem Inventory (1967) and analyzed using the t-test for independent groups.

Results: The results of the study revealed a significant difference between boys and girls in the components of social self ($P = 0.001$) and family self ($P = 0.031$).

Conclusion: In our study, girls obtained higher average of social and family self than boys. Families with male language learners are advised to improve their children's self-esteem.

Keywords: Gender, Difference, English language, Self-esteem

Jafari Amineh R, Asadi N, Davatgari Asl H. Gender differences in the components of self-esteem in English language learners. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry 2025; 11 (6) :65-75

URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1997-fa.html>

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

تفاوت‌های جنسیتی در مؤلفه‌های عزت‌نفس در دانش‌آموختگان زبان انگلیسی

رویا جعفری امینه^۱، نادر اسدی^{۲*}، هانیه دواتگری اصل^۳

۱. دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی، گروه زبان و ادبیات انگلیسی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اهر، ایران.

۲. استادیار گروه زبان انگلیسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران (نویسنده مسئول). naderasadi@yahoo.com.

۳. استادیار گروه زبان انگلیسی، واحد اهر، دانشگاه آزاد اسلامی، اهر، ایران.

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۲/۰۶/۰۶

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۰۱/۰۹

چکیده

مقدمه: عزت‌نفس نشان‌دهنده ادراک فرد یا ارزیابی شخصی وی از ارزش خویش است و همچنین نشان‌دهنده این است که فرد تا چه حد نسبت به خودش دیدگاه مثبت یا منفی دارد. همان‌طور که مفهوم عزت‌نفس در رشته‌های مختلف حائز اهمیت است، در نظام آموزشی نیز بر عزت‌نفس دانش‌آموزان تأکید شده است.

هدف: هدف پژوهش حاضر تعیین تفاوت‌های جنسیتی در مؤلفه‌های عزت‌نفس در دانش‌آموختگان زبان انگلیسی بود.

روش: روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را همه دانش‌آموزان دوره دوم متوسطه در سال ۱۴۰۰ در شهر تهران تشکیل می‌دادند که از میان آنها به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۳۰۰ دانش‌آموز (۱۵۰ دختر و ۱۵۰ پسر) انتخاب شدند. ابزار پژوهش پرسشنامه عزت‌نفس کوپر اسمیت (۱۹۶۷) بود. داده‌های پژوهش با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل با شاخص t تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها: نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین دو گروه دختران و پسران به لحاظ مؤلفه‌های خویش‌نظمی اجتماعی ($P=0/001$) و خویش‌نظمی خانوادگی ($P=0/031$) تفاوت معنادار وجود داشت.

نتیجه‌گیری: در پژوهش حاضر دختران میانگین بالاتری را نسبت به پسران در مؤلفه‌های خویش‌نظمی اجتماعی و خانوادگی کسب کردند. به خانواده‌های دارای زبان آموز پسر ارتقای عزت‌نفس فرزندانشان توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: تفاوت‌های جنسیتی، زبان انگلیسی، عزت‌نفس

مقدمه

انگلیسی یک زبان بین‌المللی در بین کشورهای جهان است. زبان انگلیسی زبانی است که بسیاری از پژوهشگران دانش خود را از طریق آن به اشتراک می‌گذارند، از این‌رو دانستن زبان انگلیسی توسط دانش‌آموزان، دانشجویان و محققین برای دسترسی آنان به آخرین علوم روز مهم است (حسین^۱، ۲۰۲۴). اهمیت یادگیری زبان انگلیسی برای دسترسی و استفاده از منابع علمی دنیا بر همگان روشن است، اما با وجود اهمیت بالای این مهارت، بسیاری از دانش‌آموزان، دانشجویان و حتی اساتید تمایلی به یادگیری زبان انگلیسی ندارند و فقط آنها از منابع فارسی استفاده می‌کنند. بسیاری از دانش‌آموزان انگلیسی را در دوران تحصیلات تکمیلی یا قبل از آن یاد می‌گیرند. با این حال، تنها تعداد محدودی می‌توانند از این مهارت برای ارتقای سطح علمی خود استفاده کنند. با وجود تدریس زبان انگلیسی در دبیرستان‌ها و دانشگاه‌ها، صرف زمان و هزینه زیاد برای آموزش زبان انگلیسی، متأسفانه نتیجه قابل قبولی نداشته و گاهی اوقات ناامیدی به وجود آمده در فرد تحصیل کرده، یادگیری زبان انگلیسی را در سال‌های آینده دشوار می‌کند (رهنما برگرد، شرف‌الدین و افضل‌آقایی، ۲۰۲۰).

پژوهش‌ها نشان داده یادگیری زبان برای بسیاری از دانش‌آموزان تجربه اضطراب‌آوری بوده است (هاشمی^۲، ۲۰۱۱؛ الامر و المولهم^۳، ۲۰۲۱)؛ زیرا آنها باید به زبان دیگری صحبت کنند و همیشه بر اساس آنچه می‌گویند، مورد قضاوت قرار می‌گیرند. از آنجایی که دانش‌آموزان نمی‌توانند به راحتی منظور خود را به زبان خارجه بیان کنند، احساس می‌کنند که فقط توانسته‌اند

میزان محدودی از خود واقعی خویش را نشان دهند. پژوهش‌ها بر نقش حیاتی عزت‌نفس^۴ در یادگیری زبان اشاره داشته‌اند (رمضان البایومی شداد و جامبر^۵، ۲۰۲۴). زارع و ریاستی^۶ (۲۰۱۲) عنوان نمودند که میزان عزت‌نفس نقش اساسی در یادگیری زبان دارد. علاوه بر این، زارع و ریاستی (۲۰۱۲) وجود همبستگی منفی بین اضطراب یادگیری زبان و عزت‌نفس زبان‌آموزان ایرانی را تأیید کردند.

عزت‌نفس عامل روان‌شناختی مهم و اثرگذار بر سلامت و کیفیت زندگی به شمار می‌رود و از مدت‌ها قبل به عنوان یک مؤلفه اساسی سلامت روانی مورد توجه بوده است و توجه محققین زیادی را در سال‌های اخیر به خود جلب کرده است (چارمارامان، هوچمان، آیوکی و یلیووا^۷، ۲۰۲۴). عزت‌نفس از انسان در برابر اضطراب محافظت می‌کند، شیوه‌های مقابله را بهبود می‌بخشد، سلامت جسمانی را افزایش می‌دهد و افراد را نسبت به آسیب‌پذیری آگاه می‌کند (وقار حسن پور، جلالی و طیب‌لی^۸، ۲۰۲۰).

عزت‌نفس جنبه‌ای از خودپنداره و قطعی‌ترین عامل در رشد روانی افراد بوده (مارتین-تالاورا، گاوین-چوکانو، سانز-جونوی و مولرو^۹، ۲۰۲۳) و قضاوتی است که فرد در مورد ارزش خود دارد در واقع می‌توان گفت درجه و ارزشی است که یک فرد به خودش نسبت می‌دهد (برگر و مورتیمر^{۱۰}، ۲۰۲۴). عزت‌نفس به نگرش

4. self-esteem

5. Ramadan Elbaoui Shaddad, A., & Jember, B.

6. Zare, P., & Riasati, M. J.

7. Charmaraman, L., Hojman, H., Auqui, J. Q., & Bilyalova, Z.

8. Vaghar Hasanpur, M., Jalali, Y., & Tayebli, M.

9. Martín-Talavera, L., Gavín-Chocano, Ó., Sanz-Junoy, G., & Molero, D.

10. Burger, K., & Mortimer, J.

1. Hossain, K. I.

2. Hashemi, M.

3. Alamer, A., & Almulhim, F.

وابسته: قصد به پایان رساندن سال تحصیلی و معدل بررسی گردیدند. نتایج نشان دادند که تفاوت جنسیتی تأثیری بر خودپذیری و هدف دانش آموزان برای به پایان رساندن سال تحصیلی ندارد. علاوه بر این، مطالعه آنها نشان داد که تفاوت جنسیتی هیچ تأثیری بر سطح عزت نفس و عزت نفس نژادی دانش آموزان ندارد. بهارداواج و آگراوال^۶ (۲۰۱۳) آنها سعی کردند در تحقیق خود عزت نفس بچه‌ها پیش از نوجوانی و تفاوت‌های جنسیتی میان پسران و دختران در آن دوران را بررسی کنند. اگرچه یافته‌های تحقیق آنها حاکی از آن بود که تفاوت معناداری در عزت نفس کلی، اجتماعی، تحصیلی و خانوادگی شرکت‌کنندگان دختر و پسر وجود ندارد، اما عزت نفس کلی دختران بیشتر از پسران بود.

در تدریس و یادگیری، عزت نفس عامل مهمی است که تا حد زیادی بر شناخت معلمان و دانش آموزان، انگیزه انجام دادن کار، احساسات و نگرش‌های رفتاری تأثیر می‌گذارد. مطالعات تحقیقاتی تأیید کرده‌اند که باور دانش آموزان به خودشان، بر نحوه رویارویی آنها با چالش‌های آموزشی تأثیر می‌گذارد. به‌علاوه، دبیرستان دوره مهمی در نظام آموزشی است و نوجوانان در این دوره به‌طور مستمر حداقل دانش و مهارت‌هایی که هر شهروندی باید بلد باشد را یاد می‌گیرند. نوجوانان در این سطح آموزشی، مهارت حل مسئله را کسب می‌کنند، ارزش‌های پایه اجتماعی در آنها شکل می‌گیرد و توانایی پذیرش نقش در جامعه را پیدا می‌کنند. شایان ذکر است که این فرایند آموزشی نقش مهمی در توسعه عزت نفس نوجوانان دارد. در مرحله نوجوانی، نیاز به تعادل هیجانی، روانی و عاطفی، برقراری روابط هنجارمند

مثبت یا منفی فرد نسبت به خود اشاره دارد (طیب لی، عزیزاده، رضایی، دستجردی کاظمی و عسگری^۱، ۲۰۲۴). عزت نفس زائیده زندگی اجتماعی و ارزش‌های آن است و در تمامی فعالیت‌های روزانه انسان به نوعی جلوه‌گر است (عبدل پور، شالچی، حمزه زاده و صالحی^۲، ۲۰۱۹). با افزایش عزت نفس احساس توانمندی در فرد به وجود می‌آید و تغییرات مثبتی همچون موفقیت تحصیلی، افزایش تلاش برای کسب موفقیت، داشتن اعتماد به نفس بالا، بلند همتی و تمایل به برخورداری از سلامت بالاتر در وی پدیدار می‌شود (چاکون-لوپز و مائسو-برانکانو^۳، ۲۰۲۳).

مالیک^۴ (۲۰۱۳) تلاش کرد که در مطالعه خود نقش تفاوت‌های جنسیتی در عزت نفس و خوشبختی دانش آموزان را از طریق مقیاس عزت نفس روزنبرگ و پرسشنامه شادکامی آکسفورد بررسی کند. نتایج این بررسی‌ها تأثیر جنسیت بر توسعه و بروز عزت نفس در دانش آموزان را تأیید کرد. در نتیجه، گزارش شد که سطح عزت نفس مردان بالاتر از زنان است. ساندرز، داویس، ویلیامز و ویلیامز^۵ (۲۰۰۴) رفتارهای دانش آموزان دبیرستانی آفریقایی تبار ساکن آمریکا را مطالعه کردند تا تفاوت جنسیتی در رابطه بین خودپذیری (درک از خود) و نتایج تحصیلی را مورد بررسی قرار دهند. شرکت‌کنندگان دانش آموزان ۱۵ تا ۱۸ ساله بودند. در این مطالعه اثر ۴ حوزه خودپذیری شامل عزت نفس، عزت نفس نژادی، خودکارآمدی تحصیلی و اهمیت به پایان رساندن مدرسه برای خویشتن بر اساس دو متغیر

¹. Tayebli, M., Hlizadeh, H., Rezaei, S., Dasjerdi Kazemi, M., & Asgari, M.

². Abdolpour, G., Shalchi, B., Hamzezadeh, S., & Salehi, A.

³. Chacón-López, H., & Maeso-Broncano, A.

⁴. Malik, S.

⁵. Saunders, J., Davis, L., Williams, T., & Williams, J. H.

⁶. Bhardwaj, A., & Agrawal, G.

آوری گردید و از طریق روش‌های آماری توصیفی و استنباطی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. در پژوهش حاضر جهت توصیف داده‌ها از روش‌های آماری میانگین و انحراف معیار و برای تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری کلموگروف اسمیرنوف جهت بررسی پیش فرض نرمال بودن، آماره لون جهت بررسی پیش فرض همگنی واریانس‌های دو گروه، آزمون t مستقل و نرم افزار SPSS و سطح معناداری ۰/۰۵ استفاده شد.

ابزار

پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت^۱ پرسشنامه عزت نفس کوپر اسمیت (۱۹۶۷) شامل ۵۸ گویه است که در دو مقیاس دو نقطه‌ای بلی (به من شبیه است) و خیر (به من شبیه نیست) نمره‌گذاری می‌شود. کوپراسمیت (۱۹۶۷) ضریب بازآزمایی را بعد از پنج هفته برای این ابزار ۰/۸۸ و بعد از سه سال ۰/۷۰ گزارش کرده‌اند. برومند^۲ (۲۰۰۲) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ و همبستگی را با پرسشنامه شخصیت آیزنگ^۳ برابر با ۰/۸۱۴ گزارش کرده است.

یافته‌ها

تعداد شرکت‌کنندگان ۱۵۰ دختر و ۱۵۰ پسر بودند. ۱۰۹ نفر (۳۶/۳ درصد) از آزمودنی‌ها در طبقه اجتماعی پایین، ۱۶۵ نفر (۵۵ درصد) در طبقه اجتماعی متوسط و ۲۶ نفر (۸/۷ درصد) در طبقه اجتماعی بالا قرار داشتند. طبقه اجتماعی پایین بر اساس میزان درآمد کمتر از ۵۰۰ هزار تومان برای هریک از اعضای خانواده، طبقه اجتماعی متوسط بر اساس درآمد بالاتر از ۵۰۰ هزار تومان و کم‌تر از ۱ میلیون تومان (۲۲۰۰ سامان) برای هر عضو خانواده و طبقه اجتماعی بالا بر اساس درآمد بالاتر از ۱ میلیون

و جامع‌پسند با اطرافیان و کسب مهارت‌های اجتماعی از نیازهای بسیار مهم نوجوان است. در همین راستا یکی از مسائل مهم که والدین، معلمان و متخصصان با آن مواجه‌اند، عزت نفس در کودکان و نوجوانان است. شناسایی علل بروز رفتارهای یکسان در افراد متفاوت یا حتی در یک فرد در زمان‌های مختلف که به دلایل متفاوت صورت می‌گیرد، کاری دشوار است (محمودی و صابر، ۲۰۱۸) و بر اهمیت و ضرورت پژوهش حاضر می‌افزاید. بنابراین، هدف پژوهش حاضر تعیین تفاوت‌های جنسیتی در مؤلفه‌های عزت نفس در دانش‌آموختگان زبان انگلیسی بود.

روش

روش پژوهش حاضر از نوع توصیفی-مقایسه‌ای بود. جامعه آماری پژوهش حاضر را همه دانش‌آموزان ۱۷ سال دوره دوم متوسطه در سال ۱۳۹۶ در شهر تهران تشکیل می‌دادند که از میان آنها به روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۳۰۰ دانش‌آموز (۱۵۰ دختر و ۱۵۰ پسر) انتخاب شدند. از جمله ملاک‌های ورود به پژوهش تحت سرپرستی بودن هر دو والد در طول دوران کودکی و نوجوانی، عدم وجود معلولیت‌های جسمانی و بیماری‌های مزمن و مصرف دارو و ملاک خروج از پژوهش شامل پاسخگویی ناقص به پرسشنامه بود.

پس از مراجعه به مدارس و انتخاب کلاس‌ها و کسب اجازه از معلم‌ها، دانش‌آموزان هر کلاس به صورت گروهی در داخل کلاس پرسشنامه‌ها را تحویل گرفتند تا در محیط خانه پرسشنامه‌ها را تکمیل کنند و پس از یک هفته بازگردانند. در این پژوهش ملاحظات اخلاقی شامل اخذ رضایت آگاهانه، تضمین حریم خصوصی و رازداری رعایت شد. پرسشنامه‌های تکمیل شده جمع

^۱. Coopersmith Self-Esteem Inventory

^۲. Broumand, M.

^۳. Eysenck Personality Questionnaire

جدول ۱. آزمون لون برای مقایسه واریانس‌های دو گروه دختران و پسران را نشان می‌دهد.

جدول ۱. آزمون لون برای مقایسه واریانس‌ها		
مؤلفه	F	مقدار احتمال
خویشتن کلی	۴/۳۷	۰/۰۵۱
خویشتن اجتماعی	۱/۸۹	۰/۱۶۶
خویشتن خانوادگی	۱/۲۳	۰/۲۱۰
خویشتن تحصیلی	۱/۴۵	۰/۱۸۹

جدول ۱ نشان می‌دهد آزمون لوین برای هیچ یک از مؤلفه‌ها معنادار نیست؛ بنابراین مفروضه تساوی واریانس-های خطا برای مؤلفه‌های عزت نفس رعایت شده است. جدول ۲ مقایسه مؤلفه‌های عزت نفس دختران و پسران را با استفاده از آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل با شاخص t نشان می‌دهد.

تومان برای هر عضو خانواده محاسبه شده است. میانگین سنی مادران دانشجویان ۴۰/۴۷ و انحراف معیار آن ۷/۰۲ و میانگین سنی پدران دانشجویان ۴۱/۰۱ و انحراف معیار آن ۷/۸۸ بود. از بین مادران شرکت‌کنندگان در آزمون ۶۶ نفر (۲۲ درصد) مدرک تحصیلی زیر دیپلم، ۱۰۰ نفر (۳۳/۳ درصد) مدرک تحصیلی دیپلم، ۶۰ نفر (۲۰ درصد) مدرک تحصیلی فوق دیپلم، ۶۵ نفر (۲۱/۷ درصد) مدرک تحصیلی لیسانس و ۹ نفر (۳ درصد) مدرک تحصیلی فوق لیسانس داشتند. از بین پدران شرکت‌کنندگان در آزمون ۵۵ نفر (۱۸/۳ درصد) مدرک تحصیلی زیر دیپلم، ۱۱۴ نفر (۳۸ درصد) مدرک تحصیلی دیپلم، ۶۶ نفر (۲۲ درصد) مدرک تحصیلی فوق دیپلم، ۵۸ نفر (۱۹/۳ درصد) مدرک تحصیلی لیسانس و ۷ نفر (۲/۳ درصد) مدرک تحصیلی فوق لیسانس داشتند.

جدول ۲. آزمون مقایسه میانگین دو گروه مستقل با شاخص t برای مقایسه مؤلفه‌های عزت نفس دختران و پسران

مؤلفه	گروه	میانگین	انحراف معیار	مقدار احتمال
خویشتن کلی	پسر	۲۲/۷۶	۶/۴۶	۰/۱۷۲
	دختر	۲۱/۶۷	۶/۳۵	
	مجموع	۲۲/۲۳	۶/۴۲	
خویشتن اجتماعی	پسر	۶/۶۵	۳/۰۰	۰/۰۰۱
	دختر	۸/۰۱	۳/۸۶	
	مجموع	۷/۳۲	۳/۵۱	
خویشتن خانوادگی	پسر	۷/۱۰	۳/۰۱	۰/۰۳۱
	دختر	۸/۰۶	۴/۲۹	
	مجموع	۷/۵۶	۳/۷۱	
خویشتن تحصیلی	پسر	۶/۸۸	۲/۷۲	۰/۶۲۵
	دختر	۷/۰۴	۲/۸۳	
	مجموع	۶/۹۶	۲/۷۷	
مجموع	پسر	۵۳/۲۴	۱۱/۰۳	۰/۱۰۰
	دختر	۵۰/۶۹	۱۱/۹۰	
	مجموع	۵۲/۱۳	۱۱/۴۶	

خویش‌شن خانوادگی ($P=0/031$) تفاوت معنادار وجود داشت.

طرف عوامل اجتماعی تحت تأثیر قرار می‌گیرد. به‌طوری که رفتار یک فرد در تنهایی متفاوت از رفتاری خواهد بود که در مجمع از خود نشان می‌دهد. کودک در دوران رشد با برقراری تعاملات جدید با گروه‌های جدید همسالان رفتارهای جدید را می‌آموزد و موارد زیادی از آن‌ها را در رفتارهای اجتماعی خود منعکس می‌سازد و خودپنداره‌ای پیرامون نگرش‌ها و ارزیابی‌های مثبت و منفی از خود شکل می‌دهد. در سن نوجوانی گرایش فرد به گروه‌های اجتماعی بیش‌تر و بیش‌تر می‌شود، به‌طوری که این دوران با این ویژگی اساسی مشخص می‌شود که فرد علاقه شدیدی به برقراری روابط اجتماعی از خود نشان می‌دهد (محمدی و صابر^۱، ۲۰۱۹). عزت‌نفس جزئی از خود پنداره فرد است که شامل جنبه‌های شناختی، رفتاری و عاطفی است و عبارت است از درجه تصویب، تأیید و ارزشی که شخص نسبت به خود احساس می‌کند و یا قضاوتی که فرد نسبت به ارزش خود دارد (سلمانیان و کاظم نژادلیلی^۲، ۲۰۱۴). با افزایش عزت‌نفس، احساس توان‌مندی و ارزش‌مندی در فرد احیا می‌شود و تغییرات مثبتی همچون بهبود پیشرفت تحصیلی و افزایش تلاش برای کسب موفقیت، اعتماد به نفس و لذت بردن از تعامل و ارتباط با دیگران در او بیدار می‌گردد. بنابراین دانش‌آموزانی که اعتماد به نفس و عزت‌نفس بالاتری دارند، در تکالیف مدرسه و پیشرفت تحصیلی موفق‌تر هستند و در اجتماعات درون مدرسه و جامعه، مشارکت بیش‌تری دارند و از سازگاری عاطفی و اجتماعی بالاتری برخوردارند. بیش‌تر صاحب‌نظران

جدول ۲ نشان می‌دهد بین دو گروه دختران و پسران به لحاظ مؤلفه‌های خویش‌شن اجتماعی ($P=0/001$) و

بحث

هدف پژوهش حاضر تعیین تفاوت‌های جنسیتی در مؤلفه‌های عزت‌نفس در دانش‌آموختگان زبان انگلیسی بود. نتایج پژوهش حاضر نشان داد بین دو گروه دختران و پسران به لحاظ مؤلفه‌های خویش‌شن اجتماعی ($P=0/001$) و خویش‌شن خانوادگی ($P=0/031$) تفاوت معنادار وجود به‌طوری که دختران میانگین بالاتری را نسبت به پسران کسب کردند.

یافته‌های این مطالعه در خصوص تأثیر جنسیت بر عزت‌نفس نوجوانان شباهت‌ها و تفاوت‌هایی با مطالعه بهاردواج و آگراوال (۲۰۱۳) داشت. هر دو مطالعه تأثیر جنسیت بر عزت‌نفس را مورد بررسی قرار دادند. با اینکه در مطالعه بهاردواج و آگراوال تأثیر جنسیت بر شاخص‌های عزت‌نفس پیش از نوجوانی از جمله عزت‌نفس کلی، اجتماعی، تحصیلی و خانوادگی بررسی شد، در این تحقیق، تأثیر جنسیت بر متغیرهای عزت‌نفس کوپراسمیت شامل عزت‌نفس کلی، اجتماعی، خانوادگی، و تحصیلی مورد مطالعه قرار گرفت. نتایج هر دو پژوهش نشان دادند که جنسیت هیچ تأثیری بر عزت‌نفس تحصیلی دانش‌آموزان یا دانشجویان ندارد. از مقایسه این مطالعه با مطالعات قبلی می‌توان دریافت که یافته‌های این پژوهش متناقض با نتایج ساندرز و همکاران (۲۰۰۴) بود.

در تبیین عزت‌نفس اجتماعی بیشتر دختران نسبت به پسران می‌توان گفت انسان درون اجتماع زندگی می‌کند و لاجرم رفتارهایی که از او سر می‌زند، بخشی از آن‌ها در ارتباط با تعاملات اجتماعی است و یا به‌نحوی از

^۱. Mohammadi, T., & Saber, S.

^۲. Salmalian, Z., & Ehsan Kazemnezhad, L.

اولیه بین والد- فرزند پایه و اساسی را برای رشد حس ارزش‌مندی خود در اوایل کودکی دارد. از اواسط کودکی تا نوجوانی دو تحول شناختی منجر به تأثیرات بین‌فردی همسالان بر خودپنداره و عزت‌نفس نوجوانان می‌شود. بهبود مهارت‌های دیدگاه‌پذیری آگاهی نوجوانان از ارزیابی دیگران ارتقا می‌بخشد. توانایی نوجوانان برای تشکیل مفاهیم انتزاعی منجر به خودارزیابی‌های کلی‌تر در عوض خودارزیابی‌های غیرانتزاعی‌تر و جزئی‌تر و خودپنداره می‌شود (گارس و روگیتری^۵، ۲۰۱۳). تجربیات مداوم با یک مراقبت‌کننده در دسترس و با پاسخ‌گویی حساس به پریشانی کودک الگوهای ایمن را از روابط شکل می‌دهد که حس خودارزش‌مندی و دیگر ارزش‌مندی را در برمی‌گیرد (استرن و کسیدی^۶، ۲۰۱۸).

نتیجه‌گیری

در پژوهش حاضر دختران میانگین بالاتری را نسبت به پسران در مؤلفه‌های خویش‌شن اجتماعی و خانوادگی کسب کردند. به خانواده‌های دارای زبان آموز پسر ارتقای عزت‌نفس فرزندانشان توصیه می‌شود. این تحقیق نیز مانند تمام تحقیقات محدودیت‌هایی داشت مانند زمان محدود تحقیق و عدم دسترسی محقق به دانش آموزان سال اول و دوم دبیرستان. علاوه بر این، در این تحقیق، پیشینه اقتصادی و مذهبی دانش آموزان دبیرستانی که ممکن است بر عزت‌نفس دانش آموزان اثر بگذارد، در نظر گرفته نشد. پیشنهاد می‌شود که این عوامل در تحقیقات بعدی بررسی گردند. محقق به دیگر محققان توصیه می‌کند که تأثیر جنسیت بر عزت‌نفس دانش آموزان دبیرستانی را با استفاده از نظرسنجی‌های عزت

برخورداری از عزت‌نفس یا ارزیابی مثبت از خود را عامل مرکزی و اساسی سازگاری عاطفی و اجتماعی افراد تلقی می‌کنند (سعیدی، حسینی، نصیری و وصلی^۱، ۲۰۲۴). عزت‌نفس که ارزیابی ذهنی افراد از خود ارزش‌مندی است شیوه‌های کنار آمدن فرد را تحت تأثیر قرار می‌دهد (زیا، یوان و ژانگ^۲، ۲۰۲۲). عزت‌نفس یک نیاز اساسی است که در فرآیندهای زندگی نقش مهم و بسزایی برعهده دارد. زیرا به رشد و سلامت و طبیعی بودن فرد کمک می‌کند، از این رو بدون عزت‌نفس مثبت، رشد روان‌شناختی فرد متوقف می‌شود (اورس^۳، ۲۰۱۷). در حقیقت عزت‌نفس مثل یک سیستم ایمنی آگاهانه عمل نموده و مقاومت و ظرفیت لازم برای زندگی فرد را فراهم می‌آورد. از سوی دیگر عزت‌نفس پایین، انعطاف‌پذیری فرد را در مقابل مشکلات کاهش می‌دهد (دات، میتسوی، آساکورا، کاکو و کوسومی^۴، ۲۰۲۴).

در تبیین عزت‌نفس خانوادگی بیشتر دختران نسبت به پسران می‌توان گفت کوپراسمیت (۱۹۶۷) چهار عامل را در تحول عزت‌نفس کودک و نوجوانان فهم می‌داند که عبارت‌اند از: ۱) ارزشی که کودک و نوجوان از دیگران دریافت می‌کنند. ۲) تجربه همراه با موفقیت، در موقعیتی که فرد خودش را در تعامل با محیط می‌بیند. ۳) تعریف مشخص کودک و نوجوان از موفقیت و شکست. ۴) شیوه کودک و نوجوان در ارتباط با انتقاد. خانواده اولین و مهم‌ترین نظام اجتماعی است که بر شکل‌گیری خودپنداره و عزت‌نفس مؤثر است. در واقع تعامل‌های

¹. Saeedi, G., Hosseini, M., Nasiri, M., & Vasli, P.

². Xie, Z., Yuan, W., & Zhang, L.-f.

³. Orth, U.

⁴. Dat, N. T., Mitsui, N., Asakura, S., Kako, Y., Takanobu, K., Fujii, Y., & Kusumi, I.

⁵. Gorrese, A., & Ruggieri, R

⁶. Stern, J. A., & Cassidy, J

city. Master's thesis, Faculty of Psychology and Social Sciences, Islamic Azad University, Central Tehran Branch. (In Persian)

- Burger, K., & Mortimer, J. (2024). Self-esteem. In W. Troop-Gordon & E. W. Neblett (Eds.), *Encyclopedia of Adolescence (Second Edition)* (pp. 431-443). Academic Press. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/B978-0-323-96023-6.00058-0>
- Chacón-López, H., & Maeso-Broncano, A. (2023). Creative development, self-esteem and barriers to creativity in university students of education according to their participation in artistic activities. *Thinking Skills and Creativity*, 48, 101270. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.tsc.2023.101270>
- Charmaraman, L., Hojman, H., Auqui, J. Q., & Bilyalova, Z. (2024). Understanding Adolescent Self-esteem and Self-image through Social Media Behaviors. *Pediatric Clinics of North America*. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.pcl.2024.07.034>
- Coopersmith, S. (1967). *The Antecedents of Self-esteem*. San Francisco: Freeman WH.
- Dat, N. T., Mitsui, N., Asakura, S., Kako, Y., Takanobu, K., Fujii, Y., & Kusumi, I. (2024). Enhancing self-esteem and self-compassion to mitigate suicide risk: A feasibility and acceptability study among Japanese university students. *Asian Journal of Psychiatry*, 101, 104207. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ajp.2024.104207>
- Gorrese, A., & Ruggieri, R. (2013). Peer attachment and self-esteem: A meta-analytic review. *Personality and Individual Differences*, 55(5), 559-568.

نفس جدید بررسی کنند و دانش‌آموزان بقیه سایر کلاس‌ها را نیز بررسی نمایند.

سپاسگزاری

مقاله حاضر بخشی از نتایج رساله دکتری خانم رویا جعفری امینه، رشته دانشجوی دکتری آموزش زبان انگلیسی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر، با راهنمایی سرکار خانم دکتر نادر اسدی است. بدین‌وسیله از همه افرادی که در این پژوهش شرکت کردند، هم‌چنین مسئولین دانشگاه آزاد اسلامی که با همکاری خود امکان این پژوهش را فراهم آوردند تشکر و قدردانی می‌شود. نویسندگان مقاله حاضر هیچ‌گونه تضاد منافی را گزارش نکردند. نویسندگان مقاله از هیچ منبع مالی استفاده نکردند.

References

- Abdolkpour, G., Shalchi, B., Hamzezadeh, S., & Salehi, A. (2019). The mediating role of self-esteem on the relationship between emotional dysregulation and compassion with Internet addiction [Research]. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 6(3), 129-143. (In Persian)
- Alamer, A., & Almulhim, F. (2021). The Interrelation between Language Anxiety and Self-Determined Motivation; A Mixed Methods Approach [Original Research]. *Frontiers in Education*, 6. <https://doi.org/10.3389/educ.2021.618655>
- Bhardwaj, A., & Agrawal, G. (2013). Gender difference in pre-adolescents' self-esteem. *International Journal of Social Sciences and Interdisciplinary Research*, 2, 114-119.
- Broumand, M. (2008). Reliability, validity and standardization of Coopersmith Self-Esteem Inventory in Islamshahr

- Mashhad University of Medical Sciences and Ferdowsi University). *Future of Medical Education Journal*, 10(3), 13-20. (In Persian)
- Ramadan Elbaoui Shaddad, A., & Jember, B. (2024). A step toward effective language learning: an insight into the impacts of feedback-supported tasks and peer-work activities on learners' engagement, self-esteem, and language growth. *Asian-Pacific Journal of Second and Foreign Language Education*, 9(1), 39. <https://doi.org/10.1186/s40862-024-00261-5>
- Rosenberg, M. (1965). Rosenberg self-esteem scale (RSE). *Acceptance and commitment therapy. Measures package*, 61, 52
- Saeedi, G., Hosseini, M., Nasiri, M., & Vasli, P. (2024). The effect of social skills-based blended education on social adjustment, self-esteem and social skills among new nursing students: An experimental study. *Nurse Education Today*, 143, 106362. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.nedt.2024.106362>
- Salmalian, Z., & Ehsan Kazemnezhad, L. (2014). Correlation between self-concept and academic achievement of students. *Journal of Holistic Nursing and Midwifery*, 24(71), 40-47. SID. <https://sid.ir/paper/108706/en> (In Persian)
- Saunders, J., Davis, L., Williams, T., & Williams, J. H. (2004). Gender differences in self-perceptions and academic outcomes: A study of African American high school students. *Journal of youth and adolescence*, 33(1), 81-90. <https://doi.org/10.1023/A:1027390531768>
- Hashemi, M. (2011). Language Stress and Anxiety among the English Language Learners. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 30, 1811-1816. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.349>
- Hossain, K. I. (2024). Reviewing the role of culture in English language learning: Challenges and opportunities for educators. *Social Sciences & Humanities Open*, 9, 100781.
- Malik, S. (2013). Gender differences in self-esteem and happiness among university students. *International Journal of Development and Sustainability*, 2(1), 445-454. <https://isdsnet.com/ijds-v2n1-31.pdf>
- Martín-Talavera, L., Gavín-Chocano, Ó., Sanz-Junoy, G., & Molero, D. (2023). Self-Concept and Self-Esteem, Determinants of Greater Life Satisfaction in Mountain and Climbing Technicians and Athletes. *European journal of investigation in health, psychology and education*, 13(7), 1188-1201. <https://doi.org/10.3390/ejihpe13070088>
- Mohammadi, T., & Saber, S. (2019). The mediating role of self-concept in relation between attachment to parents and peers with prosocial behaviors. *Applied Psychology*, 12(3), 396-417. (In Persian)
- Orth, U. (2017). 12 - The lifespan development of self-esteem. In J. Specht (Ed.), *Personality Development across the Lifespan* (pp. 181-195). Academic Press. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/B978-0-12-804674-6.00012-0>
- Rahnama Bargard, Z., Sharafoddin, M., & Afzalaghade, M. (2020). Motivation and attitude of language learning among students (Case study:

- Disabilities*, 128, 104292. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.ridd.2022.104292>
- Zare, P., & Riasati, M. J. (2012). The relationship between language learning anxiety, self-esteem, and academic level among Iranian EFL learners. *University Putra Malaysia Press*, 20(1), 219-225. (In Persian)
- Stern, J. A., & Cassidy, J. (2018). Empathy from infancy to adolescence: An attachment perspective on the development of individual differences. *Developmental Review*, 47, 1-22.
- Tayebli, M., Hlizadeh, H., Rezaei, S., Dasjerdi Kazemi, M., & Asgari, M. (2024). Designing the educational plays based on theory of mind and investigating its effectiveness on promoting the level of social adequacy and self-esteem in children with mild intellectual disability [Research]. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 11(4), 170-185. (In Persian)
- Vaghar Hasanpur, M., Jalali, Y., & Tayebli, M. (2020). Modeling the relationship between the big five personality traits and resilience, considering self-esteem as a mediator variable [Research]. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(4), 78-92. (In Persian)
- Xie, Z., Yuan, W., & Zhang, L.-f. (2022). A cross-lagged study of psychosocial adaptation among students with visual impairments: Coping, self-esteem, and social integration. *Research in Developmental*